

Facit till frågesport – Alla Nobelpris 2021

1.
Vilken av de sex priskategorierna fysik, kemi, medicin, litteratur, fred och ekonomisk vetenskap hör *inte* till de priser som Alfred Nobel nämnde i sitt testamente, utan kom till i efterhand?
A. Litteratur
B. Fred
C. Ekonomisk vetenskap (Rätt svar)
2.
Syukuro Manabe, fysikpristagare 2021, har utvecklat modeller som visar att en ökad halt av ett visst ämne i atmosfären leder till höjd temperatur vid jordytan. Vilket är ämnet?
A. Kiseldioxid
B. Koldioxid (Rätt svar)
C. Kolmonoxid
3.
Klaus Hasselmann, fysikpristagare 2021, har visat att trots att omväxlande och kaotiskt väder är svårt att förutsäga går det att förutspå förändringar i klimatet. Hans metoder har använts för att påvisa att klimatförändringarna är orsakade av
A. vädret
B. människan (Rätt svar)
C. komplexa system
4.
Kemipriset 2021 delas ut till två forskare som utvecklat ett nytt verktyg som kemisterna kan lägga i sin ”verktygslåda” - organokatalys. Vad använder man verktyget till?
A. Molekylbyggen (Rätt svar)
B. Mikroskopbyggen
C. Metallbyggen
5.
Katalysatorer är ämnen som styr och driver på kemiska reaktioner, utan att själva bli en del av slutprodukten. Vilken ny sorts katalysator typ handlar 2021 års Nobelpris i kemi om?
A. Små organiska molekyler (Rätt svar)
B. Enzymer
C. Metaller
6.
2021 års medicinpristagare har förklarat hur vår kropp översätter sinnesintryck till nervsignaler som gör att vi kan tolka och uppfatta omvärlden. Vilket av våra sinnen handlar årets medicinpris om?
A. Hörseln

- B. Smaken
- C. Känsln (Rätt svar)

7.

Upptäckterna som gjordes av årets medicinpristagare kan användas i vidare forskning för att utveckla nya behandlingsmetoder för bland annat ett av dessa sjukdomstillstånd.

Vilket?

- A. Diabetes
- B. Kronisk smärta (Rätt svar)
- C. Struma

8.

2021 års litteraturpristagare Abdulrazak Gurnah skriver böcker på engelska. Vilket är hans modersmål?

- A. Arabiska
- B. Engelska
- C. Swahili (Rätt svar)

9.

Vilken av de grundläggande mänskliga rättigheterna handlar Nobels fredspris 2021 år om?

- A. Rätten att gå i skola
- B. Rätten att vara medborgare i något land
- C. Rätten till yttrandefrihet (Rätt svar)

10.

2021 års ekonomipristagare har gett oss nya insikter om arbetsmarknaden, och visat vilka slutsatser om orsak och verkan som kan dras från en viss typ av experiment. Vilken typ av experiment?

- A. Naturliga experiment (Rätt svar)
- B. Randomiserade fältexperiment
- C. Psykologiska experiment